

Ten Horn

minste eenmalig een entreetoeslag als symbolische tegemoetkoming toe te kennen? En, zo vraag ik de minister, worden dit soort fouten in de toekomst voorkomen?

Voor een deel van de gezinnen waarover wij het hebben, wordt nu nog niet de gehele verzilveringsproblematiek opgelost. Hebben wij het goed begrepen dat zo'n 80.000 à 90.000 alleenstaande ouders die nu hun alleenstaandeouderkorting of hun aanvullende alleenstaandeouderkorting niet kunnen verzilveren, moeten wachten op invoering van de zogenoemde Vazalo-toeslag, toeslag voorzieningen arbeid en zorg alleenstaande ouders, per 1 januari 2009? Is de uitvoering hiervan ook nog afhankelijk van de uitkomst van een experiment?

De heer **Kuiper** (ChristenUnie): U insisteert op het inkomensafhankelijk maken van de kinderbijslag. De Raad van State doelde op iets anders toen hij sprak over de integratie van de kinderbijslag met het kindgebonden budget. Dat zouden dus inkomensafhankelijke en inkomensafhankelijke regelingen blijven. Het zou wel mogelijk zijn om die samen te brengen. U bent de enige partij die stellig van mening is dat de kinderbijslag inkomensafhankelijk moet worden. Een van mijn kinderen berekende dat de opvoeding twee ton kost. Dat is voor iedereen, ongeacht iemands vermogenspositie, een behoorlijk bedrag. Daarmee bedoel ik te zeggen dat u eigenlijk nieuwe ongelijkheden creëert als u alles inkomensafhankelijk wilt maken. Ieder gezin zou daarom de kinderbijslag op de huidige manier moeten blijven ontvangen. Die bijslag is ook altijd een soort volksverzekering geweest. U noemde mijn naam, omdat ik gepleit heb voor een onderzoek, maar ik wil toch deze nuanceering aanbrengen en ook een groot vraagteken plaatsen.

Mevrouw **Ten Horn** (SP): Het gaat om twee punten. Het eerste betreft een verzoek om een onderzoek of het mogelijk is om de regelingen op zo kort mogelijke termijn te integreren. Wij zijn van mening dat dat kan door verschillende componenten in aanmerking te nemen, componenten voor inkomensafhankelijk en inkomensafhankelijk. Op die manier komt er één overzichtelijke regeling.

Het tweede punt betreft de inkomensafhankelijke kinderbijslag. Voor ons is duidelijk wat dit kabinet deze periode wil. Toch krijgen wij van de minister graag een notitie met de voor- en nadelen op een rijtje. Wij willen het onderwerp niet meer uit de weg gaan, maar kunnen bespreken.

De heer **Biermans** (VVD): Mevrouw de voorzitter. Dit wordt een gezellig gesprek tussen drie partijen. De heer Kuiper stelde namelijk een vraag aan de overige fracties, namelijk of die ook voor een inkomensafhankelijke kinderbijslag waren. Wellicht is het overbodig om te zeggen, maar de VVD is daar uiteraard faliekant tegen.

Mevrouw **Ten Horn** (SP): Ik begrijp dat u tegen deze maatregel bent, maar u bent volgens mij voor preventie en voor het bevorderen van gezondheid. Ik heb geprobeerd uit te leggen dat deze maatregelen meer aspecten hebben dan alleen het financiële.

De heer **Biermans** (VVD): Zo blijven wij bezig. De VVD is

absoluut voor verbeteringen van achterstandswijken, zodat wij dergelijke wijken kwijtraken

Mevrouw **Ten Horn** (SP): En dit is daarvoor een methode.

De heer **Biermans** (VVD): Wij zijn absoluut voor het veilig opgroeien van kinderen. Dat staat buiten kijf.

□

Mevrouw **Linthorst** (PvdA): Mevrouw de voorzitter. Het is interessant mijn bijdrage uit te spreken na deze discussie. Als ik dit had geweten, had ik die misschien iets anders opgezet.

Mijn fractie constateert met vreugde dat het voor ons liggende wetsvoorstel de befaamde verzilveringsproblematiek voor de mensen met een laag inkomen oplost. Wij vragen de minister echter nog om uit te leggen waarom gekozen wordt voor een inkomensafhankelijke toeslag. Met de memorie van antwoord stelt de minister dat inkomensafhankelijke toeslagen bedoeld zijn voor mensen die onvoldoende inkomen hebben om bepaalde, noodzakelijke uitgaven te bekostigen. Daaronder rekent hij naast huur en zorg de kosten voor kinderen. De minister stelt: Stijgt het besteedbare inkomen van de betrokkene, dan is er in de visie van de regering minder behoefte aan ondersteuning voor de genoemde noodzakelijke uitgaven.

Is de minister met ons van mening dat er een wezenlijk verschil is tussen de kosten voor zorg die voor de betrokkenen sterk kunnen verschillen en die niet of nauwelijks te beïnvloeden zijn en de kosten voor kinderen? Is de minister met ons van mening dat het wel of niet hebben van kinderen grote invloed heeft op het besteedbaar inkomen van een huishouden? Worden door de inkomensafhankelijkheid van de toeslag gezinnen met kinderen niet benadeeld ten opzichte van gezinnen die hetzelfde inkomen genieten, maar geen kinderen hebben?

Wat vindt de minister van de reeds door de VVD-fractie genoemde relatie tussen inkomensafhankelijke toeslagen en de zogenaamde armoedeval? Wat vindt de minister van de opvatting dat de combinatie van de verschillende inkomensafhankelijke toeslagen kan leiden tot een verminderd draagvlak voor het bijdragen aan collectieve voorzieningen?

Overweegt de minister om ook de reguliere kinderbijslag inkomensafhankelijk te maken? In tegenstelling tot wat de SP wil, is dit voor ons een open vraag. Wij krijgen daarop wel graag antwoord. Als de minister niet overweegt om de reguliere kinderbijslag inkomensafhankelijk te maken, wat is dan het verschil tussen de kindertoeslag en de kinderbijslag?

Wij wachten de antwoorden van de minister met belangstelling af.

De **voorzitter**: Ik geef het woord aan mevrouw De Vries-Leggedoor, die haar maidenspeech zal houden.

□

Mevrouw **De Vries-Leggedoor** (CDA): Voorzitter. In de gezinnen van Nederland groeit de toekomst van ons land op. Wij gunnen het ieder kind om op te groeien in een gezin waarin kinderen en volwassenen ervaren en leren

De Vries-Leggedoor

wat liefde, geborgenheid, zelfvertrouwen en respect voor een ander is. Vandaar dat het CDA grote waarde hecht aan het gezin.

De CDA-fractie stelt bij dit wetsvoorstel het kind centraal. Kinderen hebben hun ouders niet voor het kiezen en kinderen hebben de omstandigheden waarin zij opgroeien ook niet voor het uitzoeken. Veel zaken die voor een kind belangrijk zijn, hebben gelukkig niet met geld van doen. Ik noemde ze zojuist al even, warmte en geborgenheid, maar vast staat ook dat het hebben van kinderen kosten met zich meebrengt die voor het ene gezin makkelijker op te brengen zijn dan voor het andere. Juist om die gezinnen waarin elk dubbeltje moet worden omgedraaid tegemoet te komen in de extra kosten die kinderen met zich meebrengen, dient dit wetsvoorstel en de wijziging op dit wetsvoorstel waarin het bedrag wordt verhoogd. Door deze omzetting van de kinderkorting in een kindertoeslag, wordt de verzilveringsproblematiek van huishoudens met laagbetaald werk wat betreft de kinderkorting opgelost en met de nieuwe kindertoeslag uit de fiscaliteit gehaald. De CDA-fractie hecht daaraan grote waarde, niet alleen omdat kinderen hiermee meer zicht hebben op gelijke kansen, maar ook omdat een stukje van de armoedeval hiermee tot het verleden gaat behoren.

Juist omdat het hier om gezinnen gaat in de laatste inkomensklasse zijn wij beducht voor problemen in de uitvoering, want die uitvoering zal door de Belastingdienst ter hand worden genomen in samenwerking met de Sociale Verzekeringsbank, die de gegevens van de kinderbijslag beheert. Ambtshalve bevoorschotting zal in ongeveer 97% van de gevallen plaatsvinden. Bij de definitieve toekenning na ongeveer een jaar zal worden bekeken of die bevoorschotting het terechte bedrag bevatte. De minister stelt in zijn memorie van antwoord dat de risico's van terugvordering hetzij, ik citeer "vrijwel nihil zijn", dat geldt voor de groep met het toetsingsinkomen tot € 29.413, hetzij, ik citeer "beperkt zijn", dat geldt voor de groep met het toetsingsinkomen daar net boven, die niet het volledige budget uitgekeerd krijgt. Hij zegt bovendien dat er een ruimhartige uitstelregeling bestaat.

Voor gezinnen met een laag inkomen is elk terug te vorderen bedrag groot en kan het terugvorderen voor problemen zorgen. De minister motiveert in de memorie van antwoord waarop zijn optimisme is gebaseerd: ambtshalve toekenning, koppeling met de Sociale Verzekeringsbank en gebruikmaking van gegevens bij andere toeslagen die reeds bij de Belastingdienst bekend zijn. Dit gaat echter uit van een goedwerkend systeem. Wij vragen ons daarom af of bij de beantwoording de wens de vader van de gedachte is geweest.

Bij de Belastingdienst doen zich nog steeds te veel automatiseringsproblemen voor. Dit is ook door de minister van Financiën geconstateerd in de laatste rapportage van 31 augustus jongstleden. Ook in mijn eigen omgeving merk ik dat er mensen zijn die hun zorgtoeslag gedeeltelijk moeten terugbetalen. Laten nu net de inkomensgegevens van de aanvraag van de zorgtoeslag voor het ambtshalve voorschot worden gebruikt. De staatssecretaris zegt dat hij de uitvoering goed zal regelen. Waarop baseren de minister of de staatssecretaris de verwachting dat niet hetzelfde scenario als bij Walvis en de toeslagenwetten zich ook hier zal manifesteren? Ook toen werd de uitvoering vol

optimisme tegemoet gezien en bleek het naderhand fiks tegen te vallen.

Een en ander zorgt ervoor dat wij ondanks ons enthousiasme voor dit wetsvoorstel onze zorgen hebben over de uitvoering. Dat leidt tot de volgende conclusie: zoals reeds gesteld is de CDA-fractie positief over de intentie van dit wetsvoorstel, de theorie, maar heeft zij zorgen over de praktijk. Zij is van mening dat een extra vinger aan de pols door de minister dan wel de staatssecretaris hier op zijn plaats is ten aanzien van de uitvoering en vraagt de minister en de staatssecretaris dan ook om de Eerste Kamer hierover na bijvoorbeeld de termijn van bevoorschotting en definitieve afrekening, dus ongeveer een jaar, te informeren. Zij vraagt de minister of hij bereid is, dat toe te zeggen.

De voorzitter: Mevrouw De Vries, van harte gefeliciteerd met uw maidenspeech over de Wet op het kindgebonden budget. Het is een onderwerp waarmee u affiniteit heeft, gelet op uw vorige functie als gedeputeerde in de provincie Drenthe met de verantwoordelijkheid voor onder meer de portefeuille Zorg. Uw persoonlijke wortels liggen in Oost Groningen, waar u bent geboren en getogen. Uw bestuurlijke wortels liggen echter in Drenthe.

Voor het CDA was u van 1987 tot 1991 in die provincie lid van de gemeenteraad van Borger, direct gevolgd door maar liefst veertien jaar lidmaatschap van provinciale staten van Drenthe. Van die veertien jaar was u vier jaar lid van gedeputeerde staten met naast de eerder genoemde portefeuille Zorg ook de portefeuilles Ruimtelijke Ordening, Volkshuisvesting en Regiovisie Groningen-Assen. Sinds 2006 bent u lid van het dagelijks bestuur van het waterschap Hunze en Aa's. Naast uw werk bent u actief in verschillende raden van toezicht en heeft u een aantal commissariaten in de zorg- en watersector.

Binnen het CDA heeft u bestuursfuncties gehad op lokaal, provinciaal en landelijk niveau. Zo was u onder andere meer dan tien jaar penningmeester van het landelijke bestuur van de CDA-bestuurdersvereniging. Momenteel maakt u onder meer deel uit van de scoutingcommissie van het CDA. In de Eerste Kamer bent u onder andere fractiesecretaris. Met dat laatste bent u de opvolger van onze oud-collega Jan Pastoor, die u in 1999 ook al opvolgde, maar destijds als gedeputeerde in Drenthe. Bij uw afscheid als gedeputeerde roemden uw collega's in Drenthe u om uw prestaties in de ontwikkeling van de jeugdzorg in die provincie.

U staat bekend als iemand die de mens centraal stelt, zonder uw bestuurlijke ervaring te loochenen. Wij hebben hier ook al gezien dat u het kind centraal stelt. Wie kan u beter typeren dan uzelf. Ik citeer u: "Ik ben naast realist ook een onverbeterlijke idealist. Proberen het voor je medemens en de wereld een beetje beter te maken, daarvoor hoeft je niet per se de politiek in, het begint dicht bij huis. Maar hoe je het ook wendt of keert, daar worden wel de beslissingen genomen."

Mevrouw De Vries, u zult in deze Kamer uw hart kunnen ophalen. Omgekeerd heet deze Kamer u meer dan welkom. Van harte gefeliciteerd en succes met uw werkzaamheden.

De vergadering wordt van 14.25 uur tot 15.30 uur geschorst.